

Τμήμα
Διοίκησης Γεωργικών
Επιχειρήσεων &
Συστημάτων Εφοδιασμού

Προδιαγραφές Συγγραφής
Πτυχιακών Εργασιών

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πίνακας Περιεχομένων

1	Βασικά χαρακτηριστικά της πτυχιακής εργασίας.....	3
1.1	Σκοπός και επιμέρους στόχοι της Πτυχιακής Εργασίας.....	3
1.2	Επιλογή θέματος.....	4
1.3	Κριτήρια αξιολόγησης πτυχιακής εργασίας.....	5
2	Δομή Πτυχιακής Εργασίας.....	6
2.1	Εξώφυλλο & δήλωση έργου.....	7
2.2	Περίληψη.....	8
2.3	Εισαγωγή.....	8
2.4	Προσδιορισμός του προβλήματος και διεθνής εμπειρία.....	9
2.5	Μεθοδολογία.....	9
2.6	Εμπειρική Εφαρμογή – Επεξεργασία δεδομένων.....	9
2.7	Συζήτηση αποτελεσμάτων.....	10
2.8	Συμπεράσματα-Προτάσεις.....	10
2.9	Βιβλιογραφία.....	11
2.10	Γλωσσάριο.....	11
2.11	Παραρτήματα.....	11
3	Προδιαγραφές Συγγραφής.....	12
3.1	Προδιαγραφές εκτύπωσης.....	12
3.2	Προδιαγραφές κειμένου.....	12
3.2.1.	Μορφοποίηση σελίδων.....	12
3.2.2.	Κείμενο.....	13
3.2.3.	Παράγραφος.....	13
3.2.4.	Λίστες.....	14
3.2.5.	Υποσημειώσεις.....	14
3.2.6.	Κεφαλίδες και Υποσέλιδα.....	14
3.3	Προδιαγραφές αντικειμένων.....	15
3.3.1.	Εικόνες γενικού τύπου.....	15
3.3.2.	Φωτογραφίες.....	15
3.3.3.	Σχήματα ή Σχέδια.....	15
3.3.4.	Απεικόνιση χαρτών.....	16
3.3.5.	Λεζάντες αντικειμένων.....	16
3.4	Προδιαγραφές Πινάκων.....	16
3.5	Προδιαγραφές μαθηματικών τύπων.....	17
3.6	Προδιαγραφές αλγορίθμων, ψευδοκώδικα, κώδικα.....	17
3.7	Περιεχόμενα, κατάλογος εικόνων, πινάκων, κοκ.....	17

3.8	Συνομογραφίες & Ακρωνύμια	17
3.9	Βιβλιογραφία.....	18
3.10	Παραρτήματα	18
4	Προδιαγραφές Υποβολής.....	19
4.1	Προετοιμασία αρχείου ΠΕ	19
4.2	Έλεγχος ομοιότητας κειμένου	20
4.2.1.	Επιτρεπτά όρια και τελική αξιολόγηση μιας εργασίας	20
4.2.2.	ΟΔΗΓΙΕΣ / ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ	21
5	Παραπομπές - Αναφορές	22
5.1	Πως κάνουμε παραπομπές στο κείμενο με βάση το Σύστημα Harvard.....	22
5.2	Πως κάνουμε παραπομπές στην ενότητα της βιβλιογραφίας με βάση το Σύστημα Harvard.....	24

1 Βασικά χαρακτηριστικά της πτυχιακής εργασίας

Η έρευνα για την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας (ΠΕ) πρέπει να έχει κάποια βασικά χαρακτηριστικά και να εκπληρώνει τις ακόλουθες προϋποθέσεις. Το άριστο επίπεδο μιας ΠΕ είναι να παρουσιάζει επιστημονική πρωτοτυπία (π.χ. να είναι δυνατό να οδηγήσει είτε στην υποβολή επιστημονικής δημοσίευσης σε Επιστημονικό περιοδικό, είτε σε ανακοίνωση σε διεθνές ή εθνικό Επιστημονικό συνέδριο) ή/και να συμβάλλει στην προώθηση της γνώσης γύρω από το θέμα που πραγματεύεται.

Τα επιστημονικά στοιχεία (δεδομένα) που θα χρησιμοποιηθούν πρέπει να είναι έγκυρα και η μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί πρέπει να στηρίζεται σε γενικά αποδεκτές αρχές για να μπορεί να ελεγχθεί εύκολα και με ακρίβεια. Τα επιστημονικά στοιχεία (δεδομένα) που θα χρησιμοποιηθούν στη ΠΕ μπορεί να προέρχονται είτε από πληροφορίες που συλλέγει ο ίδιος ο φοιτητής, είτε από πληροφορίες που έχουν συλλέξει άλλοι ερευνητές. Οι πληροφορίες που συλλέγουν άλλοι ερευνητές βρίσκονται κυρίως σε βιβλία, άρθρα, δημοσιευμένες εκθέσεις, δημοσκοπήσεις, απογραφές και ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων. Τα δεδομένα που συλλέγει ο ίδιος ο φοιτητής προέρχονται κυρίως από ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, κ.ο.κ. Ο επιβλέπων θα συστήσει ποια στοιχεία ή πληροφορίες είναι καταλληλότερα για την εκπόνηση της ΠΕ, επίσης θα συμβουλεύσει για το μηχανισμό και τις πρακτικές λεπτομέρειες της συλλογής των στοιχείων.

Η επιλογή της κατάλληλης μεθοδολογίας αποτελεί ένα πολύ σημαντικό στάδιο στη διαδικασία εκπόνησης μιας ΠΕ. Οι μέθοδοι ανάλυσης που κρίνονται ως οι πιο κατάλληλες είναι συνήθως οι στατιστικές μέθοδοι και σε ορισμένες περιπτώσεις, που απαιτείται ανάλογα με το υπό διαπραγμάτευση θέμα, οι περιγραφικές μέθοδοι.

Επιπλέον, το κείμενο πρέπει να είναι καλογραμμμένο και ευανάγνωστο. Ένα δυσνόητο κείμενο με ορθογραφικά και συντακτικά λάθη, με σφάλματα στις βιβλιογραφικές αναφορές και με έλλειψη δομής θα οδηγήσει σε συνεχείς αναγκαίες αναθεωρήσεις.

1.1 Σκοπός και επιμέρους στόχοι της Πτυχιακής Εργασίας

Η πτυχιακή εργασία είναι επιστημονική εργασία η οποία αντιπροσωπεύει υψηλό επίπεδο ερευνητικής δραστηριότητας και συμβάλλει στην επιστημονική γνώση. Προσφέρει τη δυνατότητα να κριθεί αλλά και να κατευθυνθεί η ερευνητική ικανότητα του/της φοιτητή/τριας. Άρα, ο βασικός στόχος της εκπόνησης της είναι να αποδείξει τις ικανότητές του/της φοιτητή/τρια και από τις δύο αυτές απόψεις.

Επιμέρους στόχοι στους οποίους είναι δυνατόν να αποβλέπει μια τέτοια ερευνητική εργασία συμπεριλαμβάνονται:

- επισκόπηση, κριτική ανάλυση και καινοτόμος εφαρμογή υφιστάμενης γνώσης.
- περιγραφή, αξιολόγηση ή ερμηνεία κάποιου φαινομένου ή θέματος
- χρήση θεωρητικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων, τεχνικών, εργαλείων
- ανάπτυξη ικανοτήτων οργάνωσης, συγγραφής και παρουσίασης επιστημονικών δεδομένων και αποτελεσμάτων
- αναγνώριση ζητημάτων που χρήζουν περαιτέρω μελέτη από άλλους μελλοντικούς ερευνητές

Η πτυχιακή εργασία εκπονείται με ευθύνη του/της φοιτητή/τριας και στοχεύει στο να αναπτυχθούν από αυτόν/ήν δόκιμες επιστημονικές πρωτοβουλίες. Αποτρέπεται η μηχανιστική εφαρμογή οδηγιών του/της υπεύθυνου/ης καθηγητή/τριας και παροτρύνεται η κριτική θεώρηση και ανάλογη προσαρμογή τους από πλευράς του/ης φοιτητή/τριας.

1.2 Επιλογή θέματος

Το θέμα της πτυχιακής εργασίας πρέπει να είναι **εφικτό** και **συγκεκριμένο**. Προτείνεται οι φοιτητές/τριες να επιλέγουν θέματα που τους ενδιαφέρουν και τους επιτρέπουν να αξιοποιήσουν τις γνώσεις τους και τις αναλυτικές τους δεξιότητες. Η άριστη περίπτωση είναι να επιλεγεί ένα θέμα, το οποίο αποτελεί ένα δυναμικό συνδυασμό της ακαδημαϊκής σημαντικότητας και του πρακτικού ενδιαφέροντός του/της.

Στη συνέχεια αναφέρονται ορισμένες ενδεικτικές θεματικές κατηγορίες:

Θεματική Κατηγορία	Περιγραφή
Ανάπτυξη - έλεγχος Θεωρίας / Έλεγχος Υποθέσεων	Η προσέγγιση αυτή συνίσταται κατά κανόνα στην ανάπτυξη και/ή έλεγχο μιας θεωρίας με βάση ένα σύνολο εμπειρικών στοιχείων. Η ποσοτική προσέγγιση μπορεί να διεξαχθεί με έρευνα πεδίου μέσω δομημένου ερωτηματολογίου σε επίπεδο ατόμου, τμήματος επιχείρησης, οργανισμού, κλάδου, και γεωγραφικής περιοχής και απαιτεί την εφαρμογή πλάνου δειγματοληψίας. Με τη χρήση στατιστικών μεθόδων και τεχνικών προκύπτουν συμπεράσματα και έλεγχος ερευνητικών υποθέσεων.
Μελέτη Περιπτώσεως	Μια μελέτη ή μελέτες περιπτώσεως χρησιμοποιεί ένα ειδικό παράδειγμα ή παραδείγματα για να διαφωτίσει μια θεωρητική προσέγγιση, μια γενική τάση ή μια ποικιλία προβλημάτων. Μπορεί να αναφέρεται τόσο σε γενικά προβλήματα και τάσεις όσο και σε εξειδικευμένα.
Συγκριτική Ανάλυση	Μία συγκριτική ανάλυση μπορεί να διασαφηνίσει τη συμπεριφορά ή τα διακριτικά χαρακτηριστικά μερικών φαινομένων. Μπορεί να εφαρμοσθεί σε μια ποικιλία περιπτώσεων (π.χ. σύγκριση μοντέλων, μεθόδων ή τάσεων σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, κ.λπ). Επιπλέον μια συγκριτική ανάλυση μπορεί να περιλαμβάνει την εξέταση της δομής του τουριστικού κλάδου, τις οικονομικές τάσεις, τις τάσεις της αγοράς, τις θέσεις των εταιριών μέσα στον κλάδο και τις αντιλήψεις του εντόπιου κοινωνικού συνόλου. Οι αναλύσεις μπορεί επίσης να επικεντρώνονται σε πλευρές ενός κλάδου, όπως είναι η έρευνα και η ανάπτυξη προϊόντων, η κρατική παρέμβαση, και τα θέματα προσωπικού.
Μελέτη Στρατηγικής	Μια μελέτη στρατηγικής μπορεί να αφορά την κατάρτιση ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου μιας εταιρίας, ή μπορεί να επικεντρώνεται σε άλλες πλευρές, όπως είναι οι τάσεις στρατηγικού σχεδιασμού σε έναν ειδικό συγκεκριμένο κλάδο.
Μελέτη Μάρκετινγκ	Μια μελέτη μάρκετινγκ μπορεί να είναι ένα ολοκληρωμένο σχέδιο μάρκετινγκ ή μπορεί να επικεντρώνεται σε κάποιες ιδιαίτερες πλευρές, όπως είναι η ανάπτυξη νέων προϊόντων, η τιμολογιακή πολιτική, τα κανάλια διάθεσης, η έρευνα τουριστικής αγοράς, κ.λπ.
Μελέτη Πολιτικής	Μια μελέτη πολιτικής αφορά τον ορισμό ενός προβλήματος, την ανάλυση των λόγων που το προκαλούν, την αναζήτηση και συζήτηση ενός αριθμού πιθανών

	εναλλακτικών λύσεων και την υπόδειξη ή περιγραφή της εφαρμογής μιας ειδικής λύσεως. Οι μελέτες πολιτικής αφορούν συχνά προβλήματα στο δημόσιο τομέα, αν και μπορεί κατ' εξαίρεση να εφαρμοσθούν και σε προβλήματα του ιδιωτικού τομέα ή σ' αυτά μιας μεμονωμένης επιχείρησης.
Επιχειρηματικό Σχέδιο	Ένα επιχειρηματικό σχέδιο ή μελέτη σκοπιμότητας μπορεί να περιέχει ανάλυση ενός βιομηχανικού κλάδου, αποτίμηση της κατάστασης της αγοράς και σχέδια ανάπτυξης προϊόντος, μάρκετινγκ, χρηματοδότησης και πρόσληψης προσωπικού.
Ανάπτυξη Μεθοδολογίας	Στην περίπτωση αυτή ο φοιτητής προτείνει και σχεδιάζει ένα νέο αναλυτικό πλαίσιο, μια διαδικασία ή μια νέα μέθοδο προσέγγισης ενός προβλήματος, το οποίο πρέπει να τεκμηριώνει με μια εμπειρική εφαρμογή.

1.3 Κριτήρια αξιολόγησης πτυχιακής εργασίας

Για την αξιολόγηση της ΠΕ έχει θεσπιστεί ένα σύνολο κριτηρίων που βασίζεται στην εμπειρία των μελών ΔΕΠ από τη συμμετοχή τους σε εξεταστικές επιτροπές πτυχιακής εργασίας σε άλλα Τμήματα, αλλά και σε άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

Τα κριτήρια βάσει των οποίων αξιολογείται η πτυχιακή εργασία είναι:

Αναγνώριση και προσδιορισμός στόχου ή στόχων έρευνας	10%
Επαρκής και συνεκτική ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας	20%
Αιτιολόγηση και εφαρμογή ερευνητικής μεθοδολογίας	20%
Εφαρμογή των θεωριών, μεθοδολογιών, εργαλείων για την ανάλυση και εύρεση λύσεων	15%
Επαρκές επίπεδο ανάλυσης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων	20%
Σαφήνεια και πληρότητα των συμπερασμάτων και επινοητικότητα στις προτάσεις μελλοντικής εξέλιξης	5%
Δομή-Σχεδιασμός της πτυχιακής Συμμόρφωση με τις προδιαγραφές Χρήση της ελληνικής γλώσσας Χρήση συστήματος βιβλιογραφικών αναφορών Harvard Έκταση, όριο λέξεων	5%
Παρουσίαση της πτυχιακής, ικανότητα υποστήριξης της εργασίας	5%

2 Δομή Πτυχιακής Εργασίας

Οι πειραματικές, εμπειρικές και τεχνικο-οικονομικές έρευνες πρέπει να περιλαμβάνουν την επισκόπηση της βιβλιογραφίας που ακολουθείται από το ερευνητικό μέρος (εργαστηριακές αναλύσεις, συλλογή τεχνικών και οικονομικών στοιχείων, συλλογή ερωτηματολογίων κλπ.). Στόχος των ερευνών αυτών είναι να καλυφθούν ερευνητικά κενά (έλλειψη συγκεκριμένων δεδομένων). Σε αυτές τις περιπτώσεις, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στη συμφωνία μεταξύ της βιβλιογραφικής επισκόπησης και του ερευνητικού μέρους, καθώς επίσης και στην εφαρμοζόμενη μεθοδολογία της έρευνας. Ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να είναι σε θέση να αντιληφθεί το περιεχόμενο της έρευνας που εκπονεί, να επεξεργαστεί και να σχολιάσει κατάλληλα τα ερευνητικά του δεδομένα και να καταλήξει στα σωστά συμπεράσματα, σε σχέση με ευρήματα άλλων ερευνών.

Στις βιβλιογραφικές έρευνες, ο/η φοιτητής/τρια καλείται να καταδείξει τη λεπτομερή κριτική ανάλυση, την κατανόηση και τη σύνθεση της πλέον πρόσφατης βιβλιογραφίας σχετικά με ένα συγκεκριμένο θέμα. Οι στόχοι της βιβλιογραφικής επισκόπησης είναι είτε να εντοπιστούν κενά στη βιβλιογραφία σε ένα συγκεκριμένο τομέα που απαιτούν μελλοντική έρευνα ή να γίνει σύγκριση και αντιπαράθεση της διαθέσιμη βιβλιογραφίας, με σκοπό την παροχή θεωρητικής καθοδήγησης σε ένα συγκεκριμένο θέμα. Ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να είναι σε θέση να αντιληφθεί το περιεχόμενο, να αξιολογήσει και να κρίνει επισταμένως τη βιβλιογραφία, ώστε να φτάσει στα κατάλληλα συμπεράσματα. Πρέπει να συμβουλευτεί τις πιο πρόσφατες πηγές πληροφοριών, που μπορεί να περιλαμβάνουν άρθρα σε περιοδικά, ηλεκτρονικά βιβλία, βάσεις δεδομένων και διάφορες διαδικτυακές πηγές. Σε αυτές τις περιπτώσεις, κρίνεται σκόπιμο να μη χρησιμοποιούνται πεπαλαιωμένες βιβλιογραφικές πηγές (άνω των πέντε ετών).

Ανεξάρτητα από τη φύση της έρευνας που εκπονείται, το γραπτό κείμενο της ΠΕ πρέπει να περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται και αναλύονται κατωτέρω:

1. Εξώφυλλο
2. Υπεύθυνη Δήλωση
3. Πρόλογος – Ευχαριστίες (προαιρετικό)
4. Αφιέρωση (εάν υπάρχει)
5. Περίληψη (στην ελληνική)
  - i. Μια σύντομη εισαγωγή στην έρευνα (θεωρητικό υπόβαθρο)
  - ii. Τον καθορισμό του ερευνητικού προβλήματος
  - iii. Την εφαρμοζόμενη μεθοδολογία της έρευνας
  - iv. Μερικά από τα πιο σημαντικά ευρήματα και
  - v. Τα κύρια συμπεράσματα ο σκοπός και οι στόχοι της έρευνας,
6. Περίληψη (στην αγγλική γλώσσα)
7. Πίνακας Περιεχομένων
8. Πίνακας Πινάκων / Διαγραμμάτων και άλλων εποπτικών βοηθημάτων
9. Γλωσσάριο ορολογίας (όπου απαιτείται)
10. Κύριο μέρος της εργασίας – Κεφάλαια
  - i. Εισαγωγή, ερευνητικοί στόχοι
    - Πρόβλημα – Σημαντικότητα του θέματος
    - Σκοπός – Στόχοι
    - Ερωτήματα – Υποθέσεις (εάν υπάρχουν)
    - Συνεισφορά
    - Βασική Ορολογία (εάν υπάρχει)
    - Διάρθρωση της ΠΕ
  - ii. Θεωρητικό υπόβαθρο
    - Ανασκόπηση των θεματικών περιοχών/φαινομένων/ μεταβλητών που σχετίζονται άμεσα (θεωρητικά και πρακτικά) με την ΠΕ

- Έκθεση των υποθέσεων/προτάσεων/ερευνητικών ερωτημάτων που προκύπτουν από τη βιβλιογραφική επισκόπηση
  - iii. Μεθοδολογία Έρευνας
    - Σχεδιασμός έρευνας/ Ερευνητική προσέγγιση
    - Εργαλείο έρευνας
    - Δειγματοληψία/ Συλλογή δεδομένων (περιγραφή των πηγών πληροφοριών και των μεθόδων δειγματοληψίας, καθώς και τα πλεονεκτήματα και οι αδυναμίες των μεθόδων αυτών)
    - Εγκυρότητα και αξιοπιστία των δεδομένων
    - Ζητήματα βιοηθικής και δεοντολογίας
  - iv. Εμπειρική έρευνα
    - Επεξεργασία δεδομένων
    - Παρουσίαση ευρημάτων
  - v. Συζήτηση Αποτελεσμάτων
    - Αντιπαραβολή/διασταύρωση αποτελεσμάτων και βιβλιογραφίας, σύμφωνα με τα ερευνητικά ερωτήματα και τα ευρήματα της έρευνας.
    - Ερμηνεία των αποτελεσμάτων βάσει της βιβλιογραφίας που αναφέρεται στην βιβλιογραφική επισκόπηση (*Σημείωση: Δεν χρειάζεται να εισαχθούν νέες βιβλιογραφικές πηγές πέραν του σημείου αυτού*)
  - vi. Συμπεράσματα
    - Σύνομη περίληψη του αντικειμενικού σκοπού της έρευνας και των πιο σημαντικών ευρημάτων της μελέτης
    - Δημιουργία λογικών συμπερασμάτων από την ερμηνεία των ερευνητικών δεδομένων
    - Συστάσεις, όπου απαιτούνται (θα πρέπει να είναι ρεαλιστικές και επιτεύξιμες)
    - Προτάσεις για περαιτέρω έρευνα, όπου κρίνεται σκόπιμο
11. Βιβλιογραφία
12. Παραρτήματα

2.1 Εξώφυλλο & δήλωση έργου

Το εξώφυλλο της ΠΕ έχει ειδική μορφή και πρέπει να περιέχονται κατά σειρά εκ των άνω προς τα κάτω:

- Το λογότυπο του Ιδρύματος
- Ο τίτλος της ΠΕ (δίνεται ολογράφως και δεν περιέχει μαθηματικούς τύπους, σύμβολα ή άλλους μη συμβατικούς χαρακτήρες)
- Το ονοματεπώνυμο του/ης φοιτητή/τριας
- Το όνομα του/της επιβλέποντα/πουσας καθηγητή/τριας (το όνομα του/της επιλέποντα/πουσας αναγράφονται και στην πρώτη εσωτερική σελίδα όπου και υπογράφουν)
- Ο μήνας και ο χρόνος κατάθεσης της ΠΕ (π.χ. Φεβρουάριος 2024)

Στη συνέχεια ακολουθεί η υπεύθυνη δήλωση, ο Πρόλογος και οι Ευχαριστίες (προαιρετικό) σε όσους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση της Πτυχιακής Εργασίας, καθώς και η Αφιέρωση (αν υπάρχει).

Ειδικότερα, η δήλωση έργου πρέπει να εμφανίζεται μετά το εξώφυλλο και πρέπει να χρονολογείται και να υπογράφεται (πρωτότυπα σε όλα τα αντίτυπα) από το συγγραφέα της ΠΕ. Ο στόχος αυτής της δήλωσης είναι να επιβεβαιώσει ότι δεν πραγματοποιήθηκε λογοκλοπή κατά τη συγγραφή της μελέτης. Δείχνει επίσης, ότι όλες οι χρησιμοποιηθείσες βιβλιογραφικές πηγές έχουν αναφερθεί και περιληφθεί στην ενότητα της βιβλιογραφίας στο τέλος της ΠΕ. Η δήλωση πρέπει να περιλαμβάνει αυτολεξεί το ακόλουθο κείμενο:

“Ο/Η κάτωθι υπογεγραμμένος/η, (ΠΛΗΡΕΣ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ) δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν. 1599/1986 και τα άρθρα 2,4,6 παρ. 3 του Ν. 1256/1982, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον. Υποβάλλεται σε μερική εκπλήρωση των απαιτήσεων για την απόκτηση του Πτυχίου του Τμήματος ΔΙΓΕΣΕ, του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών. Δεν έχει υποβληθεί ποτέ πριν για οιοδήποτε λόγο ή για εξέταση σε οποιοδήποτε άλλο πανεπιστήμιο ή εκπαιδευτικό ίδρυμα της χώρας ή του εξωτερικού. Η έγκριση της Πτυχιακής Εργασίας από το Τμήμα Διοίκησης Γεωργικών Επιχειρήσεων και Συστημάτων Εφοδιασμού, του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, δεν υποδηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα (Ν. 5343/1932, άρθρο 202).”

Ακολουθεί η περίληψη, στην ελληνική και σε μία ξένη γλώσσα (κατά προτίμηση στην Αγγλική) και η οποία πρέπει, στο μικρότερο δυνατό διάστημα (περίπου 300 λέξεις), να παρέχει στον αναγνώστη μία καλή πληροφόρηση σχετικά με τους στόχους, τη μέθοδο προσέγγισης και τα κύρια συμπεράσματα της εργασίας.

Έπειτα, παρατίθεται ο πίνακας περιεχομένων της διατριβής, ενώ αμέσως μετά παρατίθενται οι πίνακες πινάκων, διαγραμμάτων και άλλων εποπτικών βοηθημάτων που περιέχονται στη ΠΕ.

Το κυρίως μέρος της εργασίας που αποτελεί το μεγαλύτερο τμήμα της εργασίας χωρίζεται στην εισαγωγή, στα κεφάλαια και υποκεφάλαια και ολοκληρώνεται με τα συμπεράσματα.

2.2 Περίληψη

Θα πρέπει να αποτελεί μια σύντομη, ακριβή παρουσίαση των περιεχομένων της έρευνας και να είναι αυτάρκης. Θα πρέπει να περιλαμβάνονται ο σκοπός και οι στόχοι της έρευνας, η θεωρητική υποστήριξη της έρευνας, η (οι) μέθοδος (οι) που χρησιμοποιήθηκε(αν) και τα βασικά αποτελέσματα και συμπεράσματα. Γενικά θα πρέπει να περιέχει επαρκή πληροφόρηση, για να μπορέσουν οι μελλοντικοί αναγνώστες να αποφασίσουν αν θα πρέπει να αποκτήσουν και να διαβάσουν όλη την εργασία. Το μήκος εξαρτάται από το πόσο περίπλοκο είναι το αρχικό υλικό ωστόσο καλό είναι να μην ξεπερνά μία σελίδα κειμένου με απλό διάστημα.

2.3 Εισαγωγή

Η **εισαγωγή** πρέπει να περιλαμβάνει μια περιγραφή του προβλήματος, και μια περιληπτική παρουσίαση της προσέγγισης που ακολουθείται. Στην εισαγωγή θα πρέπει σύντομα, αλλά περιεκτικά, να αναφέρονται (με τη σειρά που ακολουθούν):

- Ο προσδιορισμός του προβλήματος της πτυχιακής εργασίας (καταλαμβάνει μία παράγραφο).
- Η σχετική διεθνής εμπειρία στην προσέγγιση και λύση του προβλήματος (καταλαμβάνει μία παράγραφο).
- Ο σκοπός και οι στόχοι της πτυχιακής εργασίας (καταλαμβάνει μία παράγραφο).
- Η περιγραφή της γενικής μεθοδολογίας, μεθόδου, της προσέγγισης της πτυχιακής εργασίας (δηλαδή ο συνδυασμός των «πρόβλημα – θεωρία – μέθοδος» και καταλαμβάνει δύο παραγράφους).
- Συνοπτική παρουσίαση των κεφαλαίων που θα ακολουθήσουν (μέγιστο, 1 παράγραφος για κάθε κεφάλαιο).

Εκτιμάται ότι η εισαγωγή δεν πρέπει να ξεπερνά τις 3-4 σελίδες.

Ειδικότερα, το **κυρίως μέρος** της ΠΕ αναπτύσσεται, συνήθως, σε περισσότερα κεφάλαια τα οποία είναι αριθμημένα και κάθε ένα από αυτά αντιστοιχεί σε μια συγκεκριμένη ενότητα που ακολουθεί μεταξύ τους μια λογική αλληλουχία στην διεκπεραίωση της εργασίας. Τα κεφάλαια είναι σκόπιμο να χωρίζονται σε υποκεφάλαια και εδάφια αριθμημένα κατά το δεκαδικό σύστημα (π.χ. 3.1.

3.1.1.). Στα κεφάλαια περιλαμβάνεται το κυρίως αναλυτικό τμήμα της ΠΕ. Οι αναφορές στη βιβλιογραφία πρέπει να γίνονται απευθείας μέσα στο κείμενο με το σύστημα Harvard, ενώ η πλήρης αναφορά στην κάθε πηγή γίνεται στο τέλος της ΠΕ, στη βιβλιογραφία. Δευτερεύοντα ή συμπληρωματικά στοιχεία, σχόλια, διευκρινήσεις κλπ παρατίθενται σε αριθμημένες υποσημειώσεις στο κάτω μέρος της ίδιας σελίδας.

2.4 Προσδιορισμός του προβλήματος και διεθνής εμπειρία

Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει τη σχετική θεωρία, τη διεθνή βιβλιογραφία, τα αποτελέσματα προηγούμενων ερευνών, συγκρίσεις, κριτικές, διαφοροποιήσεις στη μεθοδολογία που διάφοροι ερευνητές ακολούθησαν, κλπ. Επιπλέον, καλό είναι να χρησιμοποιηθούν εργαλεία περιγραφικής στατιστικής προκειμένου να παρουσιασθεί ή να υποστηριχθεί μια θέση, να συνοψισθεί μια εξέλιξη, ένα γεγονός κλπ. Κατά τη συγγραφή θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω:

- Να προσδιορίζεται η ουσία του προβλήματος της ΠΕ.
- Να χρησιμοποιείται μόνο η σχετική βιβλιογραφία, θεωρία, πηγές, μέθοδοι και μεθοδολογία.
- Να αποφεύγεται η περιγραφική πληροφορία (trivial), η οποία μπορεί να βρεθεί εύκολα ή είναι ευκόλως εννοούμενη ή είναι πολύ γνωστή.
- Μπορούν να χρησιμοποιούνται θεωρητικά και πρακτικά παραδείγματα για την ισχυροποίηση των απόψεων. Τα εκάστοτε χρησιμοποιούμενα παραδείγματα θα πρέπει να επιβεβαιώνουν τις διατυπωμένες απόψεις.
- Να αποφεύγονται οι επαναλήψεις
- Να χρησιμοποιούνται θεωρίες, πρακτικές, υποδείγματα κλπ.
- Να παρουσιάζονται αυτά που χρειάζονται με συγκριτική και κριτική σκέψη.
- Να υπάρχουν σύνδεσμοι μεταξύ των κεφαλαίων, ενοτήτων και υποενοτήτων.

2.5 Μεθοδολογία

Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει τη μέθοδο, τα υποδείγματα, τη μεθοδολογία κλπ. στα οποία στηρίζεται η εμπειρική διερεύνηση της εργασίας. Κατά τη συγγραφή θα πρέπει να αποφεύγονται αναφορές σε υποδείγματα και μεθόδους που δεν είναι χρήσιμα στη πτυχιακή εργασία ή στην εμπειρική εφαρμογή, εάν υπάρχει. Σε μια Πτυχιακή εργασία ερευνητικού προσανατολισμού και υψηλού επιπέδου, θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται τα παρακάτω, πολλές φορές δομημένα σε υποκεφάλαια:

- Φιλοσοφία της έρευνας ή ερευνητικό υπόδειγμα που ακολουθήθηκε (induction / deduction, exploratory / descriptive / explanatory, quantitative / qualitative, constructive, action research, κ.λπ.).
- Μέθοδος έρευνας, όπου περιγράφονται οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν (αν χρησιμοποιήθηκαν περισσότερες από μια παρουσιάζονται σε υποκεφάλαια).
- Αιτιολόγηση των μεθόδων που επιλέχθηκαν (π.χ. γιατί επιλέχθηκαν συνεντεύξεις).
- Θέματα ηθικής κατά τη μελέτη (research ethics).

Σε ΠΕ που αναφέρεται σε μελέτη περίπτωσης σε επιχείρηση θα μπορούσαν να υπάρχουν οι ακόλουθες ενότητες:

- Περιγραφή εταιρείας XYZ (αν υπάρχει εφαρμογή σε επιχείρηση)
- Γενικά στοιχεία (τι κάνει, ποια είναι, που βρίσκεται κ.λπ.)
- Οργανόγραμμα και στελέχωση επιχείρησης
- Θέση στην αγορά
- Περιγραφή παραγόμενων προϊόντων
- Εστίαση στα εταιρικά ζητήματα που σχετίζονται με την εργασία

2.6 Εμπειρική Εφαρμογή – Επεξεργασία δεδομένων

Η ενότητα αυτή (εάν υπάρχει) αναφέρεται στα αποτελέσματα της εμπειρικής προσέγγισης και μπορεί να περιλαμβάνει (ενδεικτικά): ελέγχους υποθέσεων, ανάλυση διακύμανσης, συσχέτιση και παλινδρόμηση, μη-παραμετρικούς ελέγχους, κ.ά.

Στη ενότητα αυτή πρέπει να παρουσιάζονται μια σειρά από θέματα, όπως:

- Το σύνολο των δεδομένων (πού βρέθηκαν, πώς βρέθηκαν, εξαντλητικά κάθε πηγή απόκτησης δεδομένων, είδος δεδομένων, χρονικό διάστημα που καλύπτουν, τις αδυναμίες των δεδομένων, καθώς και εάν αποτελούν δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν σε προγενέστερες έρευνες, πιθανά για άλλες χώρες, περιπτώσεις ή/και χρονικές περιόδους).
- Το στατιστικό λογισμικό που χρησιμοποιήθηκε, π.χ. Statistical Package for Social Sciences - SPSS (προσοχή, απαγορεύεται η χρήση λογισμικού χωρίς άδεια/license).
- Πολύ σύντομη αναφορά στη μέθοδο, υπόδειγμα από την προηγούμενη ενότητα (Μεθοδολογία), καθώς και τη διαχείριση των δεδομένων. Επιπλέον, πρέπει να παρουσιάζεται μια στατιστική (περιγραφική) ανάλυση αυτών των δεδομένων, η οποία θα σχολιάζεται σε σχέση με το ερευνητικό πρόβλημα που αναλύεται.
- Τα αποτελέσματα της εφαρμογής (πίνακες ή όποια άλλη μορφή παρουσίασης κρίνεται απαραίτητη). Τα αποτελέσματα θα πρέπει να σχολιαστούν σε διαφορετικά επίπεδα, στις επόμενες ενότητες, από στατιστικής πλευράς και συγκριτικά με τα αποτελέσματα άλλων ερευνών
- Η παρουσίαση και ο σχολιασμός πρέπει να είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με το πρόβλημα υπό διαχείριση, αλλά και τη σχετική συζήτηση και σύγκριση με άλλες έρευνες στην επόμενη ενότητα. Επίσης, η όλη εμπειρική ανάλυση, παρουσίαση, συζήτηση αποτελεσμάτων κλπ. πρέπει να αντιστοιχούν στα Συμπεράσματα.
- Εάν το αντικείμενο που διαπραγματεύεται η ΠΕ αναφέρεται σε νομικά θέματα πρέπει να υπάρχει η απαραίτητη τεκμηρίωση, αντίστοιχη αυτών των σχετικών ακαδημαϊκών νομικών κειμένων (συγγραμμάτων, άρθρων κλπ.).

2.7 Συζήτηση αποτελεσμάτων

Στο κεφάλαιο αυτό πρέπει να συνδεθούν τα αποτελέσματα της έρευνας με αυτά που υπάρχουν στη βιβλιογραφία (*Ταιριάζει αυτό που βρήκαμε με τα ευρήματα άλλων; Με ποιους συμφωνούμε; Με ποιους διαφωνούμε; Μπορούν τα αποτελέσματά μας να οδηγήσουν σε νέες θεωρίες; Ανοίξαμε κάποιο νέο πεδίο έρευνας;*). Στο κεφάλαιο αυτό αναμένεται ότι θα υπάρχουν πολλές αναφορές στη βιβλιογραφία καθώς συγκρίνουμε τα ευρήματα με αυτή.

2.8 Συμπεράσματα-Προτάσεις

Το τελευταίο κεφάλαιο περιλαμβάνει τα συμπεράσματα-προτάσεις όπου συνοψίζεται ολόκληρη η εργασία με έμφαση στα αποτελέσματα που κατέληξε ο/η φοιτητής/τρια και γίνονται προτάσεις για περαιτέρω έρευνα. Επίσης, καλό είναι να γίνεται και αναφορά για το αν, πώς και σε ποιο βαθμό επιτεύχθηκαν οι στόχοι της Πτυχιακής εργασίας. Στα συμπεράσματα περιλαμβάνεται σύνθεση και συζήτηση των κυρίων ευρημάτων της εργασίας τοποθετημένων στο ευρύτερο επιστημονικό πεδίο του Τμήματος καθώς και στα γεωγραφικά συμφραζόμενα του θέματος της ΠΕ. Στην υποενότητα «Προτάσεις» ενδείκνυται να γίνεται αναφορά σε πιθανή συνέχεια της εργασίας («Προτάσεις για μελλοντική έρευνα»): τι θα μπορούσε να γίνει στη συνέχεια από πλευράς μεθοδολογικής και θεωρητικής, διεύρυνσης της θέσης του συγγραφέα που εμφανίζεται στην πτυχιακή εργασία, συλλογής και επεξεργασίας βάσεων δεδομένων, πρακτικής, κλπ. Επίσης όπου αυτό είναι απαραίτητο, π.χ. σε εργασία μελέτης περίπτωσης μπορεί να προστεθεί υποενότητα «Προτάσεις προς την/τις επιχείρηση/ήσεις», όπου μπορούν να συζητηθούν ιδέες που προκύπτουν από τα ευρήματα της εργασίας π.χ. για τη βελτίωση διαδικασιών, εφαρμογής πληροφοριακών

συστημάτων, κ.α.

Επίσης επισημαίνονται αντικειμενικές δυσκολίες που τυχόν προέκυψαν κατά την εκπόνηση της ΠΕ και παρατίθενται τελικές κριτικές απόψεις και συμπεράσματα του/της συγγραφέα. Επισημαίνουμε τα θεωρητικά και πρακτικά αποτελέσματα με έμφαση στο πώς τα αποτελέσματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην πράξη. Τα συμπεράσματα πρέπει να είναι σχετικά σύντομα. Καλό είναι να αναφερθούμε σε οποιουδήποτε περιορισμούς (limitations) της εργασίας (π.χ. να πούμε ότι τα συμπεράσματα ισχύουν για τον τάδε τύπο έργων και όχι για όλα κ.λπ.). Η ενότητα αυτή περιλαμβάνει τα κυριότερα αποτελέσματα και συμπεράσματα της εργασίας. Τα συμπεράσματα καλό είναι να μην ξεπερνούν τις τέσσερις ή το πολύ πέντε σελίδες.

2.9 Βιβλιογραφία

Στη συνέχεια παρατίθεται η βιβλιογραφία κατά αλφαβητική σειρά, η οποία καλύπτει πλήρως τις αναφορές που περιέχονται στο κείμενο της εργασίας σε κάθε συγγραφέα, ερευνητικό οργανισμό και στατιστική πηγή. Αξίζει να σημειωθεί ότι η απουσία αναφοράς στην πηγή αποτελεί ηθική παρεκτροπή και ονομάζεται «λογοκλοπή».

Οι παραπομπές στη βιβλιογραφία επιτρέπουν σε αυτόν που μελετά την αναφορά μιας έρευνας να εξετάσει τις πηγές της, είτε για να επιβεβαιώσει την ερμηνεία του φοιτητή/τριας είτε γιατί κάποια από αυτές τον ενδιαφέρει προσωπικά. **Προσοχή: Δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιεί ο φοιτητής εκτενώς αυτούσιο κείμενο από την πηγή αυτή.** Πρέπει δηλαδή το κείμενο να διαμορφώνεται, διατηρώντας το νόημά του. Σε περίπτωση που είναι απαραίτητη η χρήση αυτούσιου κειμένου από μια πηγή (π.χ. στην περίπτωση ενός ορισμού), τότε πρέπει να παρατεθεί το ακριβές κείμενο μέσα σε εισαγωγικά, σε εσοχή από το υπόλοιπο κείμενο και να μην ξεπερνά τις 4 γραμμές. Επίσης η αναφορά στην πηγή θα πρέπει να περιλαμβάνει και τη σελίδα στην οποία περιέχεται το αυτούσιο κείμενο. Η χρήση όμως αυτούσιου κειμένου πρέπει γενικά να είναι περιορισμένη.

2.10 Γλωσσάριο

Ακολουθεί το Γλωσσάριο (όπου απαιτείται). Στο Γλωσσάριο περιλαμβάνονται κατά αλφαβητική σειρά οι τεχνικοί όροι που χρησιμοποιήθηκαν στη πτυχιακή εργασία και η μετάφρασή τους στα ελληνικά.

2.11 Παραρτήματα

Εάν υπάρχουν παραρτήματα, αυτά παρατίθενται στο τέλος του κειμένου της εργασίας και οι τίτλοι τους αναφέρονται στα περιεχόμενα. Στο παράρτημα γενικά εισάγονται διάφορα στοιχεία βοηθητικής ή συμπληρωματικής σημασίας σε σχέση με αυτή καθαυτή τη ΠΕ. Η σύνταξη και παράθεση τους γενικά ακολουθεί όλες τις παραπάνω προδιαγραφές που αφορούν στην σύνταξη του κειμένου της ΠΕ, ως αναπόσπαστο τμήμα αυτής, συμπεριλαμβανομένης και της αρίθμησης, η οποία συνεχίζεται στα παραρτήματα απευθείας από το κυρίως κείμενο της εργασίας.

3 Προδιαγραφές Συγγραφής

Οι Πτυχιακές Εργασίες (ΠΕ) που εκπονούνται στο πλαίσιο του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών (ΠΠΣ) του τμήματος Διοίκησης Γεωργικών Επιχειρήσεων και Συστημάτων Εφοδιασμού «ΔΙΓΕΣΕ», θα πρέπει να συγγράφονται και να παραδίδονται σύμφωνα με τις παρακάτω προδιαγραφές κειμένου.

3.1 Προδιαγραφές εκτύπωσης

Η εκτύπωση κάθε σελίδας της Εργασίας γίνεται στη μία όψη κάθε φύλλου, μεγέθους Α4.

3.2 Προδιαγραφές κειμένου

3.2.1. Μορφοποίηση σελίδων

- Μέγεθος Σελίδας: Α4
- Πλάτος σελίδας: 8,27" ή 21,0 cm
- Ύψος σελίδας: 11,69" ή 29,7 cm
- Δεξιό περιθώριο: 1" ή 2,54 cm
- Αριστερό περιθώριο: 1" ή 2,54 cm
- Επάνω περιθώριο: 1" ή 2,54 cm
- Κάτω περιθώριο: 1" ή 2,54 cm

Για τίτλους κεφαλαίων

- Γραμματοσειρά: Times New Roman
- Μέγεθος γραμματοσειράς: 16pt
- Στυλ: Έντονο
- Στοίχιση: Αριστερή
- Απόσταση πριν 0pt και μετά 18pt
- Αρίθμηση: 1, 2, κοκ

Για τίτλους ενοτήτων

- Γραμματοσειρά: Times New Roman
- Μέγεθος γραμματοσειράς: 14pt
- Στυλ: Έντονο

- Στοιχίση: Αριστερή
- Απόσταση πριν 0pt και μετά 12pt
- Αρίθμηση: 1.1, 1.2, κοκ

Για τίτλους υποενοτήτων 1ου επιπέδου

- Γραμματοσειρά: Times New Roman
- Μέγεθος γραμματοσειράς: 12pt
- Στυλ: Έντονο
- Στοιχίση: Αριστερή
- Απόσταση πριν 0pt και μετά 6pt
- Αρίθμηση: 1.1.1, 1.1.2, κοκ

Για τίτλους υποενοτήτων 2ου επιπέδου

- Γραμματοσειρά: Times New Roman
- Μέγεθος γραμματοσειράς: 12pt
- Στυλ: Έντονο, Πλαγιαστό
- Στοιχίση: Αριστερή
- Απόσταση πριν 0pt και μετά 6pt
- Αρίθμηση: καμία

3.2.2. Κείμενο

- Γραμματοσειρά: Times New Roman
- Μέγεθος γραμματοσειράς: 12pt
- Στυλ: Κανονικό
- Στοιχίση: Πλήρης
- Διάστιχο: 1,5

3.2.3. Παράγραφος

Η κάθε παράγραφος θα πρέπει να ξεκινά σε νέα γραμμή, χωρίς να αφήνεται εσοχή. Η απόσταση πριν την παράγραφο είναι 0pt και μετά την παράγραφο είναι 6pt.

Πριν την έναρξη ενότητας, να αφήνονται δύο κενές γραμμές ενώ πριν την έναρξη υποενοτήτων 1ου και 2ου επιπέδου, να αφήνεται μία κενή γραμμή.

3.2.4. Λίστες

Για τη δημιουργία λίστας, αριθμημένης ή μη, μπορείτε να ακολουθήσετε το παρακάτω πρότυπο:

1. Πρώτη αριθμημένη επιλογή
2. Δεύτερη αριθμημένη επιλογή
3. ...

ή

- Πρώτη μη αριθμημένη επιλογή
- Δεύτερη αριθμημένη επιλογή
- ...

3.2.5. Υποσημειώσεις

Οι υποσημειώσεις δημιουργούνται και τοποθετούνται αυτόματα στο τέλος της τρέχουσας σελίδας. Η απόσταση των υποσημειώσεων από το κυρίως κείμενο της σελίδας επίσης προσαρμόζεται αυτόματα (δεν απαιτείται κάποια ρύθμιση από τον συγγραφέα).

- Γραμματοσειρά: Times New Roman
- Μέγεθος γραμματοσειράς: 10pt
- Στυλ: Κανονικό
- Στοίχιση: Πλήρης
- Διάστιχο: 1,0

3.2.6. Κεφαλίδες και Υποσέλιδα

Στην **κεφαλίδα** εμφανίζεται αριστερά το λογότυπο του τμήματος ΔΙΓΕΣΕ σε διαστάσεις 1,21 cm x 3,11 cm. Στη συνέχεια ακολουθεί σε αριστερή στοίχιση το ονοματεπώνυμο του συγγραφέα και ο τίτλος της Εργασίας.

Χρησιμοποιείται γραμματοσειρά Times New Roman, στυλ πλάγιο, και μέγεθος γραμματοσειράς 12pt. Δεν περιλαμβάνεται κεφαλίδα στο εξώφυλλο και στο εσωσέλιδο της Εργασίας.

Στο **υποσέλιδο** εμφανίζεται η φράση «Πτυχιακή Εργασία» σε αριστερή στοίχιση και ο αριθμός της σελίδας σε δεξιά στοίχιση. Χρησιμοποιείται γραμματοσειρά Times New Roman, στυλ κανονικό και μέγεθος γραμματοσειράς 10pt.

Το **εξώφυλλο** και το **εσωσέλιδο** δεν επιδέχονται αρίθμηση. Η αρίθμηση στον **Πρόλογο** γίνεται σύμφωνα με το Ρωμαϊκό σύστημα αρίθμησης ξεκινώντας από τον αριθμό «iv». Η αρίθμηση στο **Κύριο Μέρος** γίνεται σύμφωνα με το Αραβικό σύστημα Αρίθμησης, ξεκινώντας από τον αριθμό «1».

3.3 Προδιαγραφές αντικειμένων

Ως αντικείμενα ορίζουμε εικόνες, σχήματα, σχέδια, φωτογραφίες, χάρτες ή οτιδήποτε έχει ξεχωριστή υπόσταση από το κείμενο. Τα αντικείμενα εμφανίζονται σε ένα διακριτό περιβάλλον, έχουν αρίθμηση και λεζάντα, και θα πρέπει να γίνεται παραπομπή σε αυτά εντός του κειμένου.

Στις περιπτώσεις όπου περιέχονται εικόνες, αυτές θα πρέπει να τηρούν συγκεκριμένες προδιαγραφές που διασφαλίζουν την ποιότητα τους. Η ποιότητα των εικόνων διαφοροποιείται ανάλογα με τη σκοπιμότητα τους. Οι προδιαγραφές των εικόνων που ακολουθούν αφορούν στις εικόνες που υπάρχουν στο αρχείο κειμένου πριν μετατραπεί σε μορφότυπο pdf. Έτσι μπορούμε να θεωρήσουμε τις ακόλουθες κατηγορίες:

3.3.1. Εικόνες γενικού τύπου

Οι **εικόνες γενικού τύπου** είναι απλές εικόνες δίχως κάποιο συγκεκριμένο εκπαιδευτικό σκοπό, που στοχεύουν στη βελτίωση της συνολικής εικόνας της Εργασίας.

- Ενδεικτική ευκρίνεια: 144 dpi
- Βάθος χρώματος: 16bit
- Κωδικοποίηση: jpeg/jpg, bmp, tiff, png, eps, psd

3.3.2. Φωτογραφίες

Εάν οι **φωτογραφίες** εξυπηρετούν συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς σκοπούς και παρέχουν συγκεκριμένη εκπαιδευτική πληροφορία τότε απαιτείται να υπάρχει μεγαλύτερη ευκρίνεια ώστε οι λεπτομέρειες να είναι περισσότερο εμφανείς, όπως για παράδειγμα μια φωτογραφία μιας συσκευής, ενός τοπίου, ενός μνημείου, ενός πίνακα ζωγραφικής, κ.ο.κ. Οι φωτογραφίες πρέπει να είναι κατάλληλης ανάλυσης ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη ευκρίνεια και οι λεπτομέρειες να είναι περισσότερο εμφανείς.

- Ενδεικτική ευκρίνεια: 300 dpi
- Βάθος χρώματος: 16bit
- Κωδικοποίηση: jpeg/jpg, bmp, tiff, png, eps, psd

Εάν οι φωτογραφίες που περιέχονται δεν εξυπηρετούν συγκεκριμένους εκπαιδευτικούς σκοπούς τότε μπορούν να θεωρηθούν ως «εικόνες γενικού τύπου».

3.3.3. Σχήματα ή Σχέδια

Τα **σχήματα** ή τα **σχέδια** είναι εικόνες που ενδεχομένως να περιέχουν σύντομο κείμενο (αριθμούς ή γράμματα). Για παράδειγμα, μια εικόνα ενός τοπογραφικού σχεδίου με αναπαράσταση σημείων και αποστάσεων, ή ένα Διάγραμμα Οντοτήτων - Συσχετίσεων.

- Ενδεικτική ευκρίνεια: 144 dpi
- Βάθος χρώματος: 8bit
- Κωδικοποίηση: jpeg/jpg, bmp, tiff, png, eps, psd

3.3.4. Απεικόνιση χαρτών

Ένας **χάρτης** μπορεί να απεικονίζει την επιφάνεια της γης ή κάποιο τμήμα της, τμήμα της θάλασσας ή της ουράνιας σφαίρας. Οι χάρτες που θα εισαχθούν στο κείμενο, θα πρέπει να έχουν τις εξής προδιαγραφές:

- Ενδεικτική ευκρίνεια: 300 dpi
- Βάθος χρώματος: 16bit
- Κωδικοποίηση: jpeg/jpg, bmp, tiff, png, eps, psd

3.3.5. Λεζάντες αντικειμένων

Όλα τα αντικείμενα θα πρέπει να συνοδεύονται στο κάτω μέρος τους από λεζάντα που θα πληροί τις εξής προδιαγραφές:

- Γραμματοσειρά: Times New Roman
- Μέγεθος γραμματοσειράς: 10pt
- Στυλ: Έντονο
- Στοιχισμός: στο μέσο, κάτω από την εικόνα
- Απόσταση πριν 6pt και μετά 12pt
- Αρίθμηση: Αυτόματη¹

Θα πρέπει η λεζάντα κάθε αντικειμένου να μην εμφανίζεται σε διαφορετική (στην επόμενη) σελίδα από το αντικείμενο

Η χρήση εικόνας είναι σκόπιμη μόνο όταν γίνεται αναφορά σε αυτή εντός του κειμένου (πχ. «βλέπε Εικόνα 1» ή «όπως φαίνεται στο Σχήμα 2»). Η αναφορά γίνεται με αυτόματο τρόπο. Συνεπώς για κάθε εικόνα θα πρέπει να γίνεται τουλάχιστον μία αναφορά σε αυτήν εντός του κειμένου. Η αυτόματη αρίθμηση των εικόνων, σχημάτων κλπ, μας δίνει τη δυνατότητα της αυτόματης δημιουργίας των καταλόγων εικόνων, σχημάτων, κλπ που παρουσιάζονται στον πρόλογο της Εργασίας.

3.4 Προδιαγραφές Πινάκων

Οι **πίνακες** θα πρέπει να εισάγονται αυτόματα χρησιμοποιώντας ένα από τα διαθέσιμα πρότυπα του επεξεργαστή κειμένου. Η μορφή και το περιεχόμενο των πινάκων πρέπει να είναι ομοιόμορφα και να ακολουθούν τις γενικές προδιαγραφές κειμένου, όπως δίδονται στις προηγούμενες ενότητες, με το μέγεθος του κειμένου να είναι 12pt (ή και μικρότερο, ανάλογα με το μέγεθος του πίνακα). Στο κάτω μέρος του πίνακα πρέπει να υπάρχει λεζάντα, που να ακολουθεί προδιαγραφές ίδιες με αυτές των εικόνων. Επίσης, όπως και στις εικόνες, θα πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον μία παραπομπή σε κάθε πίνακα εντός του κειμένου.

¹ Η εισαγωγή λεζάντας εικόνας ή οποιουδήποτε αντικειμένου πρέπει να γίνεται με τον αυτοματοποιημένο τρόπο που παρέχει το περιβάλλον επεξεργασίας κειμένου (πχ. Microsoft Word), έτσι ώστε τόσο η αρίθμηση αυτής όσο και η αναφορά σε αυτήν εντός του κειμένου, να γίνεται με αυτόματο τρόπο. Η αρίθμηση πρέπει να έχει ως πρόθεμα τον αύξοντα αριθμό του τρέχοντος κεφαλαίου.

3.5 Προδιαγραφές μαθηματικών τύπων

Αν εντός του κειμένου εμφανίζονται απλοί **μαθηματικοί όροι**, πχ ονόματα μεταβλητών, τότε θα πρέπει να δίνονται σε πλάγιο στυλ. Οι μαθηματικοί τύποι, εξισώσεις, κοκ, θα πρέπει να δίνονται σε ξεχωριστή γραμμή, με στοίχιση στο μέσο, και να συνοδεύονται από αρίθμηση εντός παρενθέσεων, π.χ. (1), (2), κοκ.

3.6 Προδιαγραφές αλγορίθμων, ψευδοκώδικα, κώδικα

Η παράθεση **αλγορίθμων**, **ψευδοκώδικα** ή και **κώδικα** σε κάποια γλώσσα προγραμματισμού, πρέπει να ακολουθεί συγκεκριμένες προδιαγραφές ώστε τα παραπάνω να ξεχωρίζουν από το υπόλοιπο κείμενο της Εργασίας. Οι εντολές πρέπει να βρίσκονται εντός πλαισίου, η γραμματοσειρά πρέπει να είναι Courier New, σε κανονικό στυλ και μέγεθος γραμματοσειράς 10pt και το διάστιχο 1pt. Καθένα από τα παραπάνω αντικείμενα πρέπει να συνοδεύεται από λεζάντα, ωστόσο η στοίχιση πρέπει να είναι αριστερή.

Σε περίπτωση που το σύνολο των εντολών ξεπερνούν τις δύο σελίδες – ειδικά στην περίπτωση παρουσίασης κώδικα – τότε θα πρέπει να αποτελέσουν ξεχωριστό παράρτημα στο τέλος της Εργασίας.

3.7 Περιεχόμενα, κατάλογος εικόνων, πινάκων, κοκ

Τα **περιεχόμενα** περιλαμβάνουν τον τίτλο κάθε κεφαλαίου, ενότητας, υποενότητας 1ου και 2ου επιπέδου, καθώς και τον αριθμό της σελίδας στην οποία βρίσκεται ο κάθε τίτλος. Τα περιεχόμενα δημιουργούνται αυτόματα μέσω της κατάλληλης δυνατότητας του επεξεργαστή κειμένου. Αμέσως μετά τα περιεχόμενα, ακολουθεί κατάλογος εικόνων, σχημάτων, πινάκων, αλγορίθμων κοκ (ένας για κάθε κατηγορία αντικειμένου), που επίσης δημιουργείται με αυτόματο τρόπο. Κάθε κατάλογος θα πρέπει να ξεκινά σε νέα σελίδα.

Η ενσωμάτωση πίνακα περιεχομένων και καταλόγων εικόνων κοκ, είναι υποχρεωτική. Πριν την αποθήκευση της τελικής έκδοσης του κειμένου σας, και την εξαγωγή του αρχείου σε μορφότυπο pdf, μην ξεχάσετε να ενημερώσετε τον πίνακα περιεχομένων και τους καταλόγους που έχετε συμπεριλάβει στην Εργασία σας.

3.8 Συντομογραφίες & Ακρωνύμια

Οι **συντομογραφίες** και τα **ακρωνύμια** (αν είναι απαραίτητα) θα πρέπει να έχουν οριστεί εκ των προτέρων, και να αποτελέσουν ξεχωριστή ενότητα στον πρόλογο της Εργασίας, αμέσως μετά τον «Κατάλογο Πινάκων». Η ενότητα αυτή θα πρέπει να ξεκινά σε νέα σελίδα. Οι συντομογραφίες και τα ακρωνύμια πρέπει να παρατίθενται σε αύξουσα λεξικογραφική διάταξη.

3.9 Βιβλιογραφία

Οι βιβλιογραφικές πηγές παρατίθενται στο τέλος του Κυρίου Μέρους της Εργασίας, σε ξεχωριστό κεφάλαιο και σε νέα σελίδα. Το κεφάλαιο αυτό δεν επιδέχεται αρίθμηση.

Μια βιβλιογραφική πηγή είναι ο χώρος από τον οποίο αντλήσαμε συγκεκριμένη πληροφορία, την οποία και παρουσιάσαμε ή συμπεριλάβαμε στην Εργασία μας. Σε αυτή την περίπτωση, ηθικοί κανόνες απαιτούν στο τέλος της Εργασίας να συμπεριλάβουμε την αντίστοιχη αναφορά. Η αναφορά, θα πρέπει να περιέχει εκείνα τα στοιχεία που είναι απαραίτητα στον αναγνώστη για να μπορέσει να αναζητήσει και να εντοπίσει τη συγκεκριμένη βιβλιογραφική πηγή.

Για παράδειγμα, έκφραση «(Word help - Getting started with Word 2016, 2016)» καθώς και η «Lampert (1994)» αποτελούν βιβλιογραφικές παραπομπές σε βιβλιογραφικές πηγές που παρατίθενται στο τέλος του κειμένου.

Βλέποντας μια παραπομπή, ο αναγνώστης αναμένει στη «Βιβλιογραφία» να βρει πληροφορίες για το βιβλίο αυτό, όπως για παράδειγμα, το όνομα του συγγραφέα, τον τίτλο, την έκδοση, τον εκδοτικό οίκο και το έτος έκδοσης.

Μια σωστή πρακτική είναι να ξεχωρίζουμε την ελληνική από την ξενόγλωσση βιβλιογραφία. Για τη σύνταξη των βιβλιογραφικών αναφορών προτείνεται το σύστημα αναφοράς Harvard. Μπορείτε να συμβουλευτείτε τον Οδηγό Σύνταξης Βιβλιογραφικών Αναφορών του συστήματος Harvard.

3.10 Παραρτήματα

Τα **παραρτήματα** περιλαμβάνουν πληροφορία που δεν θέλουμε να συμπεριληφθεί στο κύριο μέρος της Εργασίας, η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά και θα μπορούσε ενδεχομένως να παραληφθεί.

Ένα παράρτημα, για παράδειγμα, θα μπορούσε να φιλοξενήσει αρκετές γραμμές κώδικα σε κάποια γλώσσα προγραμματισμού, που ο συγγραφέας έχει αναπτύξει κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της Εργασίας, καθώς και τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του κώδικα αυτού.

---

4 Προδιαγραφές Υποβολής

4.1 Προετοιμασία αρχείου ΠΕ

Διαχωρισμός της πτυχιακής σε περισσότερα του ενός αρχεία (πχ. ανά κεφάλαιο, ή σε εξώφυλλο, πρόλογος και κύριο μέρος) για την κατάθεσή της δεν επιτρέπεται. Το αρχείο της Εργασίας δεν πρέπει να είναι κλειδωμένο (να μην απαιτείται κωδικός πρόσβασης για την προσπέλαση του) και το μέγεθος του να μην ξεπερνά τα 30MB. Για το σκοπό αυτό πρέπει να γίνεται προσεκτική επιλογή και χρήση εικόνων, ειδικά εικόνων υψηλής ανάλυσης, έτσι ώστε να εξυπηρετούνται οι στόχοι και το περιεχόμενο της Εργασίας.

Επίσης, προκειμένου να είναι δυνατή η αναγνωσιμότητα του περιεχομένου του αρχείου της Εργασίας σας στο μέλλον (για παράδειγμα σε περίπτωση που δεν υποστηρίζεται κάποια από τις γραμματοσειρές που χρησιμοποιήσατε), για τη δημιουργία του pdf ακολουθήστε τα παρακάτω βήματα (αφορούν την έκδοση Microsoft Word 2016):

Μεταβείτε στο **File** / Αρχείο – **Export** / Εξαγωγή – **Create PDF/XPS** / Δημιουργία **PDF/XPS** – **Options** / Επιλογές

Βεβαιωθείτε ότι έχει ενεργοποιηθεί η επιλογή **PDF/A compliant** / Συμβατό με **ISO 19005-1 (PDF/A)**.

Επίσης κρίνεται σκόπιμο να ενεργοποιήσετε και την επιλογή **Document Structure tags for Accessibility** / **Ετικέτες δομές εγγράφου για άτομα με ειδικές ανάγκες** δεξιά.

Επιλέξτε **OK**, δώστε κατάλληλο όνομα στο αρχείο pdf και επιλέξτε **Publish** / **Δημοσίευση**.

Options

Page range

All

Current page

Selection

Page(s) From: 1 To: 1

Publish what

Document

Document showing markup

Include non-printing information

Create bookmarks using:

Headings

Word bookmarks

Document properties

Document structure tags for accessibility

PDF options

PDF/A compliant

Bitmap text when fonts may not be embedded

Encrypt the document with a password

OK Cancel

Επιλογές

Περιοχή σελίδων

Όλες

Τρέχουσα σελίδα

Επιλογή

Σελίδες Από: 1 Έως: 1

Αντικείμενο δημοσίευσης

Εγγραφο

Εγγραφο με σήμανση

Συμπεριληφθή μη εκτυπώσιμων πληροφοριών

Δημιουργία σελιδοδεικτών με χρήση:

Επικεφαλίδες

Σελιδοδείκτες του Word

Ιδιότητες ενοράφου

Ετικέτες δομής εγγράφου για άτομα με ειδικές ανάγκες

Επιλογές PDF

Συμβατό με ISO 19005-1 (PDF/A)

Κειμενο bitmap όταν δεν είναι ενσωματωμένες οι γραμματοσειρές

Κρυπτογράφηση του εγγράφου με κωδικό πρόσβασης

OK Άκυρο

Όταν το συνολικό μέγεθος του αρχείου ξεπερνά τα 30MB (και μόνο), δίνεται η δυνατότητα υποβολής επιπλέον αρχείου μόνο στην περίπτωση που αυτό αφορά στο ή στα παραρτήματα καθώς και σε συνοδευτικό υλικό (π.χ. χάρτες, σχέδια). Ταυτόχρονα με την υποβολή του αρχείου, στην φόρμα υποβολής της Εργασίας θα πρέπει να συμπληρωθεί και ένα σύνολο από μεταδεδομένα που συνοδεύουν την Εργασία.

4.2 Έλεγχος ομοιότητας κειμένου

Το λογισμικό Turnitin αποτελεί ένα διαδικτυακό εργαλείο που υποστηρίζει την ορθή χρήση των βιβλιογραφικών αναφορών. Χρησιμοποιείται για την αποτροπή της λογοκλοπής και όχι ως εργαλείο καταστολής της. Το Turnitin βρίσκεται στη διάθεση των φοιτητών/τριών, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα να επαληθεύουν την αυθεντικότητα και την πρωτοτυπία εργασιών που εκπονούνται στο Ίδρυμα.

4.2.1. Επιτρεπτά όρια και τελική αξιολόγηση μιας εργασίας

Δεν υπάρχει ακριβές επιτρεπτό όριο στα ποσοστά κειμενικής ομοιότητας. Αυτό εξαρτάται από τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις του πανεπιστημίου, των διδασκόντων και των μαθημάτων. Σε γενικές γραμμές φαίνεται να γίνεται συχνά αποδεκτό το **ποσοστό έως 25%** για τις πτυχιακές εργασίες. Ωστόσο, σε μία τεχνική εργασία με υπολογισμούς και τύπους, το επιτρεπτό ποσοστό κειμενικής ομοιότητας μπορεί να φτάσει ακόμη και το 30%. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να εξετάζεται αν το ποσοστό αφορά το εισαγωγικό μέρος μιας εργασίας ή τα αποτελέσματα.

4.2.2.ΟΔΗΓΙΕΣ / ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ

- 1. Η αξιολόγηση κάθε επιστημονικής εργασίας, που υποβάλλεται στο Turnitin προς έλεγχο, κρίνεται τελικά και συνολικά από την Εξεταστική Επιτροπή, καθώς τα ποσοστά κειμενικής ομοιότητας δεν είναι δεσμευτικά και τελούν υπό την αίρεσή της.**

Ο έλεγχος της εργασίας -αφού πρωτίστως ο φοιτητής έχει δώσει τη συγκατάθεσή του κατά τη διαδικασία εγγραφής- θα εκτελείται από τον λογαριασμό του φοιτητή, στον λογαριασμό του επιβλέποντα καθηγητή (ή άλλο μέλος της Επιτροπής).

- 2. Υποχρεωτική ρύθμιση των Optional Settings του διδάσκοντα/επιβλέποντα για:**
  - την εξαίρεση βιβλιογραφίας,
  - την εξαίρεση κειμένων εντός εισαγωγικών,
  - την εξαίρεση συγκεκριμένου αριθμού συνεχόμενων λέξεων π.χ. World Health Organization ή
  - την εξαίρεση μικρών ποσοστών**

ώστε να μην προστίθενται αυτά στο τελικό ποσοστό κειμενικής ομοιότητας (Similarity index)

5 Παραπομπές - Αναφορές

5.1 Πως κάνουμε παραπομπές στο κείμενο με βάση το Σύστημα Harvard

Στο σύστημα αυτό, όταν χρησιμοποιούμε μέσα στο κείμενό μας ιδέες κάποιου άλλου συγγραφέα αναγνωρίζουμε **αμέσως** την πηγή εντός παρενθέσεως, δηλ. μέσα στο κείμενο. Παραθέτουμε πάντα **μόνο** το επίθετο του συγγραφέα και την ημερομηνία έκδοσης (δεν βάζουμε ούτε το μικρό του όνομα, ούτε το αρχικό γράμμα του μικρού ονόματος του). Όταν η πληροφορία την οποία παραθέτουμε βρίσκεται σε συγκεκριμένη σελίδα του βιβλίου, τότε παραθέτουμε και τον αριθμό της σελίδας.

Παράδειγμα 1: Ένας Συγγραφέας

Έστω ότι διαβάζουμε το βιβλίο του Κ. Ζαφειρόπουλου με τίτλο «Πως γίνεται μια επιστημονική εργασία». Συγκεκριμένα στη σελίδα 65 διαβάζουμε την άποψή του για την έννοια το 7ου Θεωρητικού Μοντέλου για να κάνουμε παραπομπή γράφουμε:

- Ο Ζαφειρόπουλος (2015, σ. 65) αναφέρει ότι η ποσοτική εμπειρική έρευνα περιλαμβάνει την έρευνα με δομημένο ερωτηματολόγιο και χρήση κλειστών ερωτήσεων.
- Ο Ζαφειρόπουλος (2015, σ. 65) ασχολείται με το αν η ποσοτική εμπειρική έρευνα περιλαμβάνει την έρευνα με δομημένο ερωτηματολόγιο και χρήση κλειστών ερωτήσεων στο βιβλίο του *Πως γίνεται μια επιστημονική έρευνα*
- Η ποσοτική εμπειρική έρευνα περιλαμβάνει την έρευνα με δομημένο ερωτηματολόγιο και χρήση κλειστών ερωτήσεων (Ζαφειρόπουλος 2015, σ. 65), και για αυτό.....

Παράδειγμα 2: Περισσότεροι του ενός συγγραφέα

Υποθέστε ότι το παραπάνω βιβλίο το είχε γράψει ο Tim Jordan σε συνεργασία με άλλον ένα συγγραφέα τον Richard Harris. Τότε για σωστή παραπομπή γράφουμε:

- Οι Jordan και Harris (1993, σ. 89) εκτιμούν ότι οι ανισότητες πρόσβασης είναι διπλής κατεύθυνσης.
- Οι Jordan και Harris (1993) ασχολούνται με τις ανισότητες στην πρόσβαση στο βιβλίο τους *Cyberpower*.
- Οι ανισότητες πρόσβασης είναι διπλής κατεύθυνσης (Jordan και Harris, 1993, σ. 89), και για αυτό.....

Παράδειγμα 3: Περισσότεροι των τριών συγγραφέων

Όταν είναι περισσότεροι των τριών συγγραφέων χρησιμοποιούμε μόνο το όνομα του πρώτου συγγραφέα και εν συνεχεία τη διατύπωση 'et al.' που προέρχεται από την λατινική συντομογραφία για το *et alius* (σημαίνει και άλλοι). Για παράδειγμα ένα έργο των Testa, R.; Trapani, A.M.d.; Sgroi, F.; Tudisca, S., θα γραφτεί:

Testa *et al.* (2014)

Προσέξτε ότι το *et al.* είναι σε πλάγια γραφή (είθισται να χρησιμοποιούμε πλάγια γραφή για λατινικούς όρους).

Προσοχή: Παρόλο που στο κείμενο γράφουμε το *et al.* (για το βασικό λόγο να μην

κουράζουμε τον αναγνώστη), στη βιβλιογραφία θα παραθέσουμε αναλυτικά τα ονόματα όλων των συγγραφέων.

Παράδειγμα 4: Όταν δύο (ή και περισσότερες) πηγές έχουν το ίδιο συμπέρασμα

Υπάρχει περίπτωση ένα συμπέρασμα να είναι σύμφωνο με δύο ή και περισσότερα άρθρα ή βιβλία. Τότε, στην παρένθεση της παραπομπής γράφουμε και τις δύο (ή περισσότερες) πηγές, πάλι παραθέτοντας το όνομα του συγγραφέα και μετά την χρονολογία, χωρίζοντας τις δύο πηγές με το σύμβολο (;) ως εξής:

Υπάρχει στενή σχέση μεταξύ ηλικίας και κατανόησης χρονικών εννοιών από το παιδί (Jordan, 1993; Loader, 2000).

Παράδειγμα 5: Παραπομπή σε βιβλίο εκδότη

Στην κατηγορία αυτή είναι τα βιβλία όπου κάποιος εκδότης ανέλαβε την συλλογή και συρραφή διαφόρων άρθρων/κεφαλαίων που έχουν γραφτεί από διάφορους συγγραφείς μέσα σε ένα συλλογικό τόμο (editorial). Όταν η παραπομπή μας είναι από βιβλίο εκδότη, τότε τη γράφουμε ως εξής:

Υπάρχει στενή σχέση μεταξύ ηλικίας και κατανόησης χρονικών εννοιών από το παιδί (εκδ. Kaufmann, 1974).

Παράδειγμα 6: Παραπομπή σε άρθρο εφημερίδας χωρίς να γνωρίζουμε το συγγραφέα

Κάποιες φορές μπορεί να βρούμε άρθρα δημοσιευμένα σε εφημερίδες χωρίς να αναφέρεται ρητά το όνομα του συγγραφέα. Αν είναι αναγκαία πηγή (αν δεν είναι αποφύγετε την) τότε όταν η παραπομπή μας προέρχεται από εφημερίδα χωρίς συγκεκριμένο συγγραφέα γράφεται ως εξής:

Υπάρχει στενή σχέση μεταξύ ηλικίας και κατανόησης χρονικών εννοιών από το παιδί (Τα Νέα 27 Μαρτίου 2014, σ. 19).

Προσοχή: Όταν η παραπομπή μας προέρχεται από εφημερίδα με συγκεκριμένο συγγραφέα τότε αναφέρουμε το όνομά του, όπως συμβαίνει και στην περίπτωση των άρθρων και των βιβλίων, όπως είδαμε αναλυτικά πιο πάνω.

Παράδειγμα 7: Παραπομπή από δευτερεύουσα πηγή

Όταν αναφερόμαστε σε παραπομπή δεύτερου επιπέδου, τη γράφουμε ως εξής:

O Barnes (όπως παραπέμπεται στο Jordan 1993, σ. 89), υποστήριξε ότι υπάρχει στενή σχέση ανάμεσα...

Παράδειγμα 8: Πολλαπλές παραπομπές στον ίδιο συγγραφέα

Στην περίπτωση που έχουμε περισσότερα από ένα έργα του ίδιου συγγραφέα που τονίζουν το ίδιο συμπέρασμα, κάνουμε παραπομπή γράφοντας το όνομα του συγγραφέα και μετά τις διαφορετικές χρονιές στις οποίες δημοσιεύτηκαν τα άρθρα αυτά. Στην σπανιότερη (αλλά όχι αδύνατη) περίπτωση που έχουμε δύο ή και περισσότερα άρθρα να έχουν δημοσιευθεί από τον ίδιο συγγραφέα την ίδια χρονιά (ας πούμε το 2000), τότε ορίζουμε το πρώτο σαν το 2000a, το δεύτερο σαν το 2000b και ούτω καθεξής. Άρα, όταν έχουμε πολλαπλές παραπομπές στον ίδιο συγγραφέα, γράφουμε

O Altman (1968) έχει ασχοληθεί με την ανάλυση.....

O Altman (1968, 2000) παρουσίασε την τελική μορφή του μοντέλου Z – score ως εξής.....

Παράδειγμα 9: Άμεση παραπομπή

Όταν γράφουμε αυτούσιο το κείμενο από την πηγή που το παίρνουμε τότε έχουμε περίπτωση άμεσης παραπομπής. Οι παραπομπές αυτές πρέπει να είναι μικρής έκτασης (όχι πάνω από 30 λέξεις) και τις ενσωματώνουμε μέσα στην παράγραφο που γράφουμε χρησιμοποιώντας εισαγωγικά, π.χ.

Ο Altman (1968, σ. 19) έγραψε: ... Το νέο μοντέλο είναι ίδιο με την αρχική έκδοση του μοντέλου με τη μόνη διαφορά ότι συντελεστές των δεικτών Χ1 έως Χ4 έχουν πολλαπλασιαστεί επί 100 ή, «.....Το νέο μοντέλο είναι ίδιο με την αρχική έκδοση του μοντέλου με τη μόνη διαφορά ότι συντελεστές των δεικτών Χ1 έως Χ4 έχουν πολλαπλασιαστεί επί 100» (Altman, 1968, σ. 19).

Καλό είναι να αποφεύγονται οι άμεσες παραπομπές. Καλή χρήση τους είναι κυρίως όταν πρέπει να δώσουμε έναν ορισμό και δίνουμε τον ορισμό από μία πολύ καλή και κρίσιμη πηγή.

Στην περίπτωση που θέλουμε να κάνουμε άμεση παραπομπή σε μεγαλύτερα αποσπάσματα, τότε τα γράφουμε σε ξεχωριστές παραγράφους με μεγαλύτερα περιθώρια στη σελίδα από δεξιά και αριστερά, χωρίς να χρησιμοποιούμε εισαγωγικά.

Παράδειγμα 10: Παραπομπή σε Φορέα, Οργανισμό κλπ.

Όταν έχουμε να κάνουμε με μια παραπομπή που δεν ανήκει σε συγκεκριμένο συγγραφέα, αλλά σε ένα συλλογικό σώμα, φορέα, οργανισμό, κλπ, γράφουμε την πρώτη φορά όλο τον τίτλο του φορέα και σε παρένθεση τη συντομογραφία με τα ακρώνυμα και μετέπειτα μόνο τα ακρώνυμα με το έτος δημοσίευσης. Το κάνουμε δηλαδή ως εξής:

Ένα δημοσίευμα του European Accounting Association (EAA, 2004) αναφέρει ότι....

Στην συνέχεια αν θα ξανα-αναφερθούμε στην ίδια πηγή λέμε απλά:

Σύμφωνα με το EAA (2004) ξέρουμε ότι...

5.2 Πως κάνουμε παραπομπές στην ενότητα της βιβλιογραφίας με βάση το Σύστημα Harvard

Στη βιβλιογραφία παραθέτουμε τις πηγές μας αλφαβητικά στη βάση την επιθέτων των συγγραφέων και χρονολογικά όταν χρησιμοποιούμε περισσότερα από ένα έργα του ίδιου συγγραφέα.

Παραπομπές σε βιβλία

Για βιβλία, πρώτα βάζουμε το επίθετο του συγγραφέα, μετά τα αρχικά του μικρού του ονόματος και μετά το έτος έκδοσης του βιβλίου. Πρώτα μπαίνει ο εκδοτικός οίκος, και μετά ο τόπος έκδοσης. Όλα είναι γραμμένα με κανονικά γράμματα εκτός από τον τίτλο του βιβλίου που είναι γραμμένος με πλάγια (*italics*) γράμματα. Εάν στη λίστα μας έχουμε πάνω από ένα βιβλία του ίδιου συγγραφέα που εκδόθηκαν την ίδια χρονιά χρησιμοποιούμε 'μικρό γράμμα' δίπλα στην ημερομηνία για να διακρίνουμε μεταξύ τους. Π.χ. 2000a, 2000b.

Παραδείγματα:

Βιβλίο > Ζαφειρόπουλος, Κ. 2015, Πως γίνεται μία επιστημονική έρευνα, Αθήνα.

Βιβλίο δύο συγγραφέων > Douglas, M. & Watson, C. 1984, *Networking*, Macmillan, London.

Παραπομπές σε άρθρα

Για άρθρα δημοσιευμένα είτε σε επιστημονικά περιοδικά είτε σε εφημερίδες, πρώτα βάζουμε το επίθετο του συγγραφέα, μετά τα αρχικά του μικρού του ονόματος και μετά το έτος έκδοσης του άρθρου. Έπειτα ακολουθεί ο τίτλος του άρθρου μέσα σε εισαγωγικά ξενόγλωσσου τύπου (") και όχι τα ελληνικά εισαγωγικά («») και μετά ακολουθεί ο τίτλος του περιοδικού γραμμένος με πλάγια (italics) γράμματα, ο τόμος (volume), ο μήνας έκδοσης (αν υπάρχει) και οι συγκεκριμένες σελίδες έκτασης του άρθρου. Εάν στη λίστα μας έχουμε πάνω από ένα άρθρα του ίδιου συγγραφέα που εκδόθηκαν την ίδια χρονιά, χρησιμοποιούμε 'μικρό γράμμα' δίπλα στην ημερομηνία για να διακρίνουμε μεταξύ τους. Π.χ. 2000a, 2000b.

Παραδείγματα:

Άρθρο περιοδικού >

Butler, A. W.; Cornaggia, J. Does access to external finance improve productivity? Evidence from a natural experiment. *J. Financ. Econ.* 2011, 99, 184–203. <https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2010.08.009>.

Testa, R.; Trapani, A.M.d.; Sgroi, F.; Tudisca, S. Economic Sustainability of Italian Greenhouse Cherry Tomato. *Sustainability* 2014, 6, 7967–7981. <https://doi.org/10.3390/su6117967>.

Άλλες Παραπομπές

Ένας Εκδότης > Long, E. (εκδ.) 2001, *Network Theories Revisited*, Sage, London.

Δύο εκδότες > Carter, C. & Peel, J. (εκδ.) *Equalities and Inequalities in Global Society*, 2^η έκδοση, Academic Press, London.

Κεφάλαιο σε βιβλίο > Jones, S. 2000, 'Personal Identity on the Net', στο *Virtual Culture*, εκδ. S. Jones, Sage, London.

Άρθρο σε βιβλίο > Smith, K. 2001, 'Rules for conduct online', *Journal of CMC*, vol. 1, no. 3, σ. 19-26, όπως αναφέρεται στο Wellman, B. 2004, *Networking in daily life*, Sage, London, σ. 70.

Άρθρο εφημερίδας > Telson, A. 2001, 'Saving the future', *New York Times*, 7 Φεβ., σ. 10.

Άρθρο εφημερίδας χωρίς συγγραφέα > *New York Times*, 24 Δεκ. 2004, σ. 10.

Κείμενο συνεδρίου > Laurel, P. 2002, 'Power Politics', *Proceedings of the Third Annual Conference*, International Society of Global Politics, Rio, 40-51.

Παραπομπή σε Ηλεκτρονικές Πηγές

Όταν κάνουμε παραπομπή σε ηλεκτρονικές πηγές τότε αναφέρουμε το όνομα του συγγραφέα, την ημερομηνία συγγραφής του κειμένου, τον τίτλο του κειμένου, τη διεύθυνση πρόσβασης, και την ημερομηνία επίσκεψης.

Παραδείγματα

Wallace, H. (17 Σεπτεμβρίου 2004), 'Information Overload'. Προσβάσιμο: <http://www.theage.com/news/news2.htm> (Ημερομηνία επίσκεψης: 2004, 4 Μαρτίου).

Εάν δεν μπορεί να βρεθεί το όνομα του συγγραφέα τότε αρχίζουμε αμέσως με τον τίτλο του

κειμένου:

'Information Overload', (17 Σεπτεμβρίου 2004). Προσβάσιμο:
<http://www.theage.com/news/news2.htm> (Ημερομηνία επίσκεψης: 2004, 4 Μαρτίου).